संस्कृत

ग्रं.सं.११७

3868 कथा

हनुमद्भक्तकथा

६०। पु. १२०

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(1)

श्रीगणेशायनमः॥हनुमत्पूजाविधिप्रारंभः॥आचम्यप्राणानायम्यदेशकालौसंकीर्त्य॥
मअस्माकंसकुटुंबानांक्षेम॰ममअमुकस्यसपत्नीकस्यइहजन्मान्यजन्मकृतस्यसमस्तपात
नुत्तायश्रीहनुमंतप्रीतिद्वारासर्वापच्छांतिपूर्वकंदीर्घायुर्विपुलधनधान्यपुत्रपौत्रअवि
च्छिन्नसंततिरक्षिस्थिरअप्रासलक्ष्मीर्वि[illegible]शत्रुपराजयसदाभीष्टसिध्यर्थंचतुर्वि
रुषार्थइहैकामुष्मिकसकलमनोरथव[illegible]कामनासिध्यर्थंहनुमंतदेवतस्ययथावफल
ध्यर्थंपुराणोक्तफलावाप्त्येयथाज्ञानत्या[illegible]नुसारेणयथाविभवंप्रथमव्रतग्रहणंकरिष्ये॥
आदौनिर्विघ्नतासिध्यर्थंमहागणपतिपूजनपूर्वकंस्वस्तिपुण्याहवाचनंकरिष्ये॥गणा
गणपतयेन॰ध्यायामि॥एवंसंपूज्य॥तदंगआसनादिकलशाराधनंकरिष्ये॥पृथ्वितिमं

गणपति

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(१५)

शरीरशुध्यर्थं पुरुषसूक्तन्यासं श्च करिष्ये ॥ पृथिवि त्वि मंत्रस्य ॥ कलशास्य ॥
दैचं ॥ आगमार्थं तु दे ॥ अपवित्रः पवित्रो वा ॥ पुजाद्रव्याणि संप्रोक्ष्य आत्मनं च ॥
लदंग पपाखुज ॥ नमहं करिष्ये ॥ आथ ध्यानं ॥ महिद्यौ प्रथिवि च न ॥ ओषधय
आकलशेषु ॥ इमंमेगंगेय ॥ गंधद्वारां ... ाः फलिनीर्या ॥ सहिरत्नानिदा ॥
ण्यरूपस्स ॥ युवासुवासा ॥ पूर्णादर्विप ... बायामि ॥ वरुणपूजनं कु ॥ कलशस्य
रेव ॥ देवदानवसंवादे ॥ अथ ध्यानं स ... सरितांश्रेष्ठे सागरस्य मनोहरे ॥ सर्वा ॥
प्रदेदे विषपानादिनमोस्तुते ॥१॥ विष्णुपादांबुजोद्भूते जन्हुनासे विनिपुरा ॥ भागीर
ष्टदे देवि भागीरथि नमोस्तुते ॥२॥ सर्वपापप्रशमनी गौतमस्याघनाशिनी ॥ गो

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(२)

वरीनमस्तुभ्यंप्रसीदसुरसेविते ॥३॥ यमुनाकृष्णवेण्याद्याभीमरथ्यादिकाश्चया ॥
पृथक्सागरगामिन्याःप्रसीदंतुसदामम ॥४॥ पपानदेनमः ध्यानं ॥ ॐ हिरण्यवर्णांह
रिणीं ॰ त्रिलोक्यांयानितीर्थानिपापहा[illegible]सर्वशः ॥ तेसर्वैःसहितेपंपेकलुशांसंनि
धंकुरु ॥५॥ श्रीपंपानद्यै ॰ आवाहनं ॰ [illegible]ऽ आवह ॰ ॥ स्फुरद्विद्रुमभापूर्णेका
नेनविनिर्मिते ॥ आसनंचमयादत्तंग[illegible]सुरसत्तम ॥७॥ श्रीपंपान ॰ आस[illegible]
ॐ अश्वपूर्वांरथ ॰ ॥ सुरासुरैःपूज्य[illegible]र्वसंपत्प्रवर्धिनी ॥ भक्त्यादत्तंमया[illegible]
गृहाणार्घ्यंनमोस्तुते ॥८॥ श्रीपंपानद्यै ॰ अर्घ्यंसमर्पयामि ॥ ॐ कांसोस्मितां[illegible] ॥२॥
महासौभाग्यसंपन्नेभगवद्भक्तिदायिनी ॥ पाद्यंगृहाणदेवित्वंदीयमानंमयान[illegible]

(2A)

॥ ९ ॥ श्रीपंपान ० पाद्यं ० ॐ चंद्रप्रभासां ० सर्वमंगलदे देवी पवित्रं निर्मलं जलं ॥ भ...ध्या
दत्तं गृहाण त्वं शुद्धमाचमनीयकं ॥ १० ॥ श्रीपंपान ० अचमनं ० ॥ श्रीपंपान ० मलापक
र्षस्नानं ० ॥ तदंग पंचामृतस्नानं करिष्ये ॥ क्षीरेणाज्येन गव्येन दध्ना शर्करया तथा ॥ म
धुना च गृहाण त्वं स्नानं पंचामृतैः शुभैः ॥ १० ॥ श्रीपंपान ० पंचामृतस्नानं ० ॥ सर्वोप
चारान् समर्पयामि ॥ शुद्धोदकस्नानं करिष्ये ० आदित्यवर्णेत ० ॥ आनीतं निर्मलं गंगा
प्रमुखाच्च नदीगणात् ॥ शुद्धोदकं मया [illegible] स्नानार्थं प्रतिगृह्यतां ॥ ११ ॥ हिरण्यसूक्तेन
अभिषेकं कुर्यात् ॥ श्रीपंपान ० शुद्धोदकस्नानं ० ॥ आचमनं स ० ॥ ॐ उपैतु मां देव ० ॥ पी
तांबरमनर्घ्यं त्वं प्रार्थनीयं सुरैः सदा ॥ गृहाण परिधानार्थं यं पं पे त्वं भक्तवत्सले ॥ १२ ॥

(७)

श्रीपंपान॰ वस्त्रं॰ ॥ ॐ क्षुत्पिपासा॰ ॥ पाटलादिभिरसंनद्धोभिकुंकुमाश्रितं ॥ गृहाणचंदनं देवीनमस्तेसर्वकामदे ॥१३॥ श्रीपपान॰ गंधं॰ ॥ ॐ गंधद्वारांदुरा॰ ॥ अक्षतांश्च॰ ॥ श्रीपानदेवे॰ अक्षतान्॰ ॥ ॐ मनसः काममा॰ ॥ हरिद्राकुंकुमादीनिकस्तूरिप्रमुखानिचमल्लिकाकेतकीजातीकरवीरादिकानिच ॥ गृहाण कुसुमानित्वंविष्णुभक्तिप्रवर्धिनी ॥१४॥ श्रीपंपान॰ पुष्पं॰ ॥ अथअंगपूजा ॥ चंचलायैनमःपादौपूजयामि ॥ सरसेचिन्तायै॰ घोप॰ ॥ सिंधुप्रियायै॰ जानुनीप॰ ॥ सरित्पुत्र्यै॰ ऊरूपूज॰ ॥ इष्टदात्र्यै॰ कटिंप॰ ॥ निम्नगामिन्यै॰ नाभिंप॰ ॥ तरंगिण्यै॰ उदरंपूजयामि ॥ मदनवासिन्यै॰ स्तनौप॰ ॥ कंबुग्रीवायै॰ कं ॥२॥ प॰ ॥ चंद्रवदनायै॰ मुखंप॰ ॥ गायत्र्यै॰ नासिकांप॰ ॥ मत्स्यलोचनायै॰ नेत्रौप॰ ॥ चारु

(3A)

निलकायै ॰ललाटंप॰ सर्वभामिन्यहेलवेन॰ ॥शिरःप॰॥पंपाभिधायै॰ सर्वांगंपूजया
मि॥हरिद्रारंजिता॰॥कुंकुमंकांतितं॰॥श्रीपंपानंदे॰हरिद्राकुंकुसौभाग्यद्रव्यंस॰॥वर
देशान॰॥श्रीपंपानंदे॰परिमळद्रव्यंस॰ दूर्वांकुरान॰श्रीपंपानंदे॰दूर्वांस॰श्रीपंपानंदे॰अ
पामार्गपत्रंस॰॥ॐ कर्दमेनप्र॰॥वनर ॥श्रीपंपानंदे॰धूपं॰॥ॐ आपस्रजंतु॰स्नि
ग्धं त्रिवार्ति॰॥श्रीपंपानंदे॰एकार्तिदीपं॰ आर्द्रापुष्करि॰नानाखाद्यरससमायुक्तं भक्ष
भोज्यस॥मन्वितं॥गव्याज्यंदधियुक्तंचनवेद्यप्रतिगृह्यतां॥१५॥श्रीपंपानंदे॰नैवेद्यं॰॥मध्ये
पानीयं॥हस्तप्रक्षालनं॥मुखप्रक्षालनं॰करोद्व॰॥ॐ आर्द्रांयःकारिणी॰॥पूगीफलंसकर्पूरं॰
श्रीपंपानंदे॰तांबूलंस॰॥हिरण्यगर्भ॰॥श्रीपपानंदे॰सुवर्णपुष्पदक्षिणांस॰इदंफलंम॰श्री

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(५)

पंपानदेवै॰ तांबूलंस॰ हिरण्यगर्भ॰॥ श्रीपंपानदेवे॰ सुवर्णपुष्पदक्षिणांस॰॥ इदंफलमया॰॥
श्रीपंपानदेवे॰ फलंस॰॥ ॐ नाम अवहजा॰ सर्वज्ञानप्रदामानिभक्तिज्ञानादिदायिनी॥ कर्पू
रेणसमायुक्तंनीराजनमतिगृह्यतां॥१८॥ श्रीपंपान॰ महानीराजनंस॰॥ ॐ य शुचिः प्रय
तोभूत्वा॰॥ त्वंपुरासर्वदेवानांसर्वारिष्टप्रनोदनात॥ इष्टदास्यसितंदेवीपाहिमांशरण
गतं॥ श्रीपंपानदेवे॰ मंत्रपुष्पंस॰॥ यानि का नि चानिप्रदक्षिणां॥ अन्यथा॰॥ प्रार्थनां॰॥ न
मस्कार॰ पुनः पूजांकृत्वा॥ यस्यस्मृत्या॰॥ अनेनपंपापूजनेनभगवान्मुख्यप्राणांतर्गत
श्रीसीतारामचंद्रार्पणमस्तु॥ ॥७॥ अथहनुमत्पूजाप्रारंभः॥ ॥५॥ ॥४॥
नूतनवस्त्रोपरिहनुमद्दोरकत्रयोदशग्रंथियुक्तं संस्थाप्यदेशकालौ संकीर्त्यविधिपूर्वक

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5A)

संकल्प्यतदनंतरंध्यायेत्॥अंजेनेयंवायुपुत्रंरामकार्यविचक्षणं॥लंघिताब्धिंराक्षसां
तंकरंध्यायामिमानसे॥श्रीहनुमतःध्यानं०॥ॐसहस्रशीर्षा०॥माणिक्यादिमणिप्रोद्यत्
भंकांचनसंनिभं॥महाबाहुंवायुसनुं[illegible]वाहयाम्यहं॥श्रीहनुमतेन०आवाहनं०॥ॐ
पुरुषएव०कांचनप्रोद्यन्मणिभासम[illegible]तरं॥वायुपुत्रोमहाबाहोगृहाणासनमुत्त
मं॥श्रीहनुमते०आसनं०॥ॐएतावान[illegible]निर्मलंजान्हवीतोयंगौतम्याद्यंभसान्वितं
मनोज्ञगंधवद्द्रव्यैःपाद्यार्थंप्रतिगृह्यतां॥श्रीहनुमते०पाद्यंस०ॐत्रिपादूर्ध्वउदैत्॥अ
मरव्रातिसंसेव्यरक्षसंघविनाशन॥भक्ताभीष्टप्रदश्रीमन्नर्घ्यंस्वीकुरुमारुते॥श्रीहनु
मते०अर्घ्यंस०॥ॐतस्माद्विराळ०॥महानद्यासमानीतंपंपारण्यनदीजलं॥गृहाण

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5)

रुचिरंदेवदत्तमाचमनीयकं॥श्रीहनुमते॰अचमनीयं॰॥ॐ यमुरषेणतविषा॰॥मधुपर्कं
मयादत्तंभक्त्यावायुसमुद्भव॥स्वीकुरुत्वं कृपासिंधोदीनरक्षाविचक्षण॥श्रीहनुम॰मधु
पर्कस्नानं॰॥सेव्यमानःकपिवरैःनिरा[illegible]रूपास्पद॥चापेयंतैलतोदेवगृहाणाभ्यंग
मुत्तमं॥श्रीहनुमते॰अभ्यंगस्नानं॰॥[illegible]चामृतस्नानंकरिष्ये॥सुरभिस्तन॰॥ॐ
आप्यायस्वस॰दधिकुंडेदु॰॥दधिक्रा[illegible]॰घृतंगृहाण॰घृतंमिमिक्षे॰॥माक्षि
कंसुरसं॰ॐ मधुवाताऋ॰पंचामृतं[illegible]पयस्वदिव्यायजन्म॰॥श्रीहनुमते॰पंचा
मृतस्नानंस॰शुद्धोदकस्नानं॰सर्वोपचारार्थेगंधाक्षतपुष्पंस॰॥अनेनपंचामृतपू ॥५॥
जनेनतेनश्रीहनुमंतःप्रीयतां॥ निर्माल्यंविसृज्य॥शुद्धोदकस्नानंकरिष्ये॥पुरुष

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5A)

सूक्तं०॥श्रीसूक्तं॥रुद्रसूक्तंवा अभिषेकंकुर्यात्॥श्रीहनुमते०शुद्धोदकस्नानंस०आच-
मनंस०॥ॐ तदस्तुमित्रावरुणा०गृह्णावैप्रतिष्ठासूक्तं०॥सुप्रतिष्ठितमस्तु॥ॐ तंयज्ञंब
र्हिषि०॥उद्यद्विप्रतीकाशंरुचिरंपीतमंबरं॥गृहाणपरिधानार्थंभक्ताभीष्टप्रदायकं॥श्री
हनुमते०वस्त्रंस०॥आचमनं०॥ॐ स[illegible]निदाशुषे०॥श्रीहनुमते०अलंकारंस०ॐ
तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः सम्भृ०॥विपदांपरि[illegible]दात्रेसकलसंपदां॥उत्तरीयंगृहाणत्वंदी
यमानंमयाविभो॥श्रीह०यज्ञोपवीतं॥ॐ [illegible]तस्माद्यज्ञात्सर्वहुत ऋचः०॥कस्तूरीचंदनंमि
श्रंकर्पूरंरुचिरंभुशि॥गंधंगृहाणपवनसूनोतुभ्यंनमोविभो॥श्रीहनुमते०गंधंस०अ
क्षतान्रुचिरान्बालसूनोरावणदर्पहन्॥गृहाणभक्तितोदत्तान्मयाहंभक्तवत्सल॥श्री

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(6)

हनुमते॰ अक्षतान्स॰ नूपुरांगदस्वर्णानिहारहारांगदानिच॥ गृहाणभूषणानित्वं अंज
नानंदवर्धन॥ श्रीहनुमते॰ आभरणानि॰॥ ॐ तस्मादश्वा अजा॰ पर्यैकताबिल्वपेयम
ल्लिकादीनिमारुते॥ गृहाणपुष्पाणिम[illegible]नित्वंमहाबल॥ श्रीमा॰ पुष्पाणिस॰॥ अ
थांगपूजांकुर्यात्॥ ॐ [illegible]नात्मजायनम[illegible]जयामि॥ ॐ अंजनेयाय॰ जंघौपू॰ ॐ
सिंधुलंघिने॰ जानुनीपू॰ ॐ गुरुविक्रमा[illegible] ऊरूपू॰ ॐ गंधमादनहर्त्रेन॰ कटिंपू॰॥ ॐ सी
ताशोकविनाशकाय॰ मध्यंपू॰॥ ॐ कपिवरा[illegible]॰ नाभिंपू॰॥ ॐ जगधात्रे॰ उदरंपू॰ ॐ वि
शालवक्षसेन॰ हृदयंपू॰ सुग्रीवप्रियाय॰ कंठंपू॰ ॐ दशाननगर्वभंजनाय॰ मुखंपू॰ ॥६॥
ॐ पिंगाक्षाय॰ नेत्रौपू॰ ॐ सकलागमविश्रुयते॰ शिरःपू॰॥ ॐ सर्वविद्याविचार

(6A)

दाय॰ सर्वांगं पू॰ ।। अथ ग्रंथिपूजा ।। ॐ वारैनैरक्षकायनमः प्रथमग्रंथिं पूजयामि ।। ॐ राक्ष
ससंहारकाय॰ द्वितीयग्रंथिं पू॰ ॐ दुर्नीर्णसिंधवे॰ तृतीयग्रंथिं पू॰ ॐ सीताशोकहरिणे॰
चतुर्थग्रंथिं पू॰ ॐ रामदूताय॰ पंचमग्रंथिं पू॰ ।। ॐ कवलिकृतसूर्यमंडलाय॰ षष्ठमग्रंथिं पू॰
ॐ चिरकालजीविने॰ सप्तमग्रं॰ ॐ स[illegible]चारिणे॰ अष्टमग्रं॰ ॐ रावणोद्यानसंहर्त्रे॰
नवमग्रं॰ ।। ॐ भाविब्रह्मणे॰ दशमग्रं॰ ।। ॐ [illegible]क्षसंहर्त्रे॰ एकाद॰ ॐ भक्ताभीष्टप्रदात्रे॰ द्वा
दशग्रं॰ ॐ सकलदेवतास्वरूपा॰ त्रयोदश[illegible] ॐ अहिरिवभोगे ।। श्रीहनुमते॰ परिमल
द्रव्यं स॰ ॐ यसुरधंव्य॰ ।। वनस्पत्यो॰ श्रीह॰ धूपं स॰ ।। ॐ ब्राह्मणोऽस्य॰ अज्ञानतिमिरच्छेद
द्योतितारिवलवस्तुने ।। दीपं गृहाण देवेश वायुपुत्र नमोस्तु ते ।। श्रीह॰ एकार्तिक्यदीपं स॰ ।।

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(४.)

चसमाचरेत ॥३॥ कारइत्वातुतदोरपर्ववङ्कंग्रथिसंयुतं ॥ वेष्टानरप्रतिष्ठाप्यतस्मि
न्नावाहयेद्विभुं ॥४॥ पूर्ववदाज्यसंस्कृत्य मूलमंत्रेणदेशिकः ॥ ॐ नमोभगवतेवायुनंदना
येतिमंत्रतः ॥ अष्टोत्तरशतंनूकुल्लानामममंत्रेणचैवतं ॥५॥ गृह्णीयदोरकंसम्यक्पूजनंका
रयेत्ततः ॥ ततःसूत्रंधारयद्वहोममंत्रोषसमापयेत् ॥ एवंमाचरितेसम्यकूप्रायाश्चितंवरंखु
धाः ॥ यावद्देहवरंलोकेतावद्देदोरधारणं ॥ आचार्यंपूजयेत्सम्यक्गांदद्यांच्चपयस्विनीं ॥७
॥ इतिनष्टदोरविधिः ॥ हनु० नाम० ॥ हनुमा[illegible]नीसुतोवायुपुत्रोमहाबलः ॥ रामेष्टः फाल्गु
नसखः पिंगाक्षोमितविक्रमः ॥१॥ उदधिक्रमणश्चैवसीताशोकविनाशनः ॥ लक्ष्मणप्राणदाता
चदशग्रीवस्यदर्पहा ॥ एतानिद्वादशनामानिकपींद्रस्यमहात्मनः ॥ प्रातःकालेपठेनित्यं ॥८॥
यात्राकालेविशेषतः ॥३॥ इतिहनुमत्प्रकर्णसमाप्त ॥ ॥६॥ ॥६॥

the Rajwade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(8A)

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीसीतारामचंद्राय नमः ॥ श्रीह
नुमते नमः ॥ मुनयो जान्हवीतीरे शौनकाद्या हि नैमिषाः ॥ प्रणम्य ज
गतांथं रमानाथं मुहुर्मुहुः ॥१॥ सूतं पुराणवक्तारं महाभागवतोत्तमं ॥
दृष्ट्वा प्रांजलयः सर्वे प्रोचुर्वचनप[illegible]पर्यगा ॥२॥ ऋषय ऊचुः ॥ वासुदेवकथो
पेतव्रतानि बहुशस्त्वया ॥ श्रो[illegible]कृपयास्माकं व्रतमन्यद्वदस्व नः ॥३॥
सूत उवाच ॥ श्रृणुध्वमृषयः सा[illegible]तामसरतरं व्रतं ॥ चतुर्भिरपि वर्णै
श्च कर्तुंशक्यं पावनोत्तमं ॥४॥ गुह्याद्गुह्यतमं लोके मंगलानां च मंगलं ॥
उरसुरारोग्यफलदं पुत्रपौत्रप्रवर्धनं ॥५॥ संतोषदं प्रतिदिने विद्याप्रद

१ मनुचामं॥ कदाचिद्भगवान्व्यासः सह शिष्यस्तपोधनाः॥६॥ युधिष्ठि
रं द्रष्टुं तवनेद्रप्रस्थमभ्यागतो महान्॥ सपंचकामा निरतः सर्वज्ञो भगवान्
विभुः॥७॥ निर्वैरमृगसंकीर्णे कुब्धपफलवृक्षके॥ श्रुताध्ययनेसंपन्नंच
त्यभिवृद्धिभिर्वृतं॥८॥ पुत्रपौत्रै [illegible] महाकाशाविराजितं॥९॥ श्रमा
रण्यानचतुरवेदघोषोपशोभितं [illegible] महाभागवतो दृष्टिं कीर्त्याहरिकथा
श्रयं॥ नित्यानंददानं निकयंस्तक [illegible] मिषु॥१०॥ सानुजं सकलत्रंच
हात्मा पश्यद्युधिष्ठिरं॥ कृष्णद्वैपायनः सोपि क्रोशोभ्यागतअदरात्॥११॥
अविदूरं च निष्क्रम्य पुरस्कृत्य महानुजान्॥ एकांतसदने नीत्वा निविष्टं १

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(9A)

पर्यजयन् ॥१२॥ द्रौपद्या रचिता पूजामुररीकृय सद्विजः ॥ सादरं कुशल
धर्मपर्यपृछ तथा गुरुः ॥१३॥ व्यास उवाच ॥ भद्रं खलु महाराजं कुशलं खलु
पार्थिवः ॥ अस्ति खलु महावीरः कच्चिन्नास्ति वृकोदरः ॥१४॥ धनंजयः खलु स्फ
रवीयभौ च स्फारिवनौ कुभौ ॥ संपादितं प्रभुपतां दिअमस्त्र्या किरीटिना ॥१५॥ तथा
पि वक्ष्ये यदुःखं तदपि शृणु तं मन[illegible]तमस्ति मद्भागके वलं संपदालयं
॥१६॥ कृते तस्मिन् व्रते शीघ्रं भव[illegible]गता भवेत् ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ किं
नाम व्रतमाख्यं यन्माहात्म्यं तस्य किदृशं ॥१७॥ देवता तत्र का प्रोक्ता को वि
धिः कस्य पूजनं ॥ कस्मिन्मासे कदा काले कैः पूर्वमिदमादृतं ॥१८॥ इदानि
मेव तत्कार्य यदिदं शीघ्रफलप्रदं ॥ दुःखिनाय्यंत संतप्ता कृपा चेन्मयि सानु

(10)

२ मो॥१५॥ भवादृशानां महतामाधारो मे स दापरः॥ युधिष्ठिरेण स मुनिः सवि
श्वासमितीरितः॥२०॥ व्यास उवाच॥ शृणु वक्ष्यामि राजेंद्र हनुमद्रुद्र तद्व्रतं॥
उच्चारणादेव तस्य कार्यसिद्धिर्न संशयः॥२१॥ दुष्टग्रहोच्चाटनं तु महाज्वर
निवारणं॥ अहं हि बहुभिर्विप्रैर्[illegible] दृष्टमिति श्रुतं॥२२॥ पुरा हि भगवान्कृ
ष्णः पांचाल्या प्रार्थितो भृशं॥ [illegible] क्षे व्रतमिदं स निरोपवदन्महत्॥२३॥
तत्प्रसादादेव लब्ध्वाः क्षणाद्रिपुकु[illegible]॥ कदाचिदपि पांचाल्याः करे दृष्ट्वा व्रतदो
रकं॥२४॥ दृष्ट्वा धनंजयः प्राह किमेतद्धृत दोरकं॥ सा च चक्षे स्फुमथ करं व्रतानां
मुत्तमं व्रतं॥२५॥ कृत्वैतद्दोरकं बध्नामि निर्भर्तारमब्रवीत्॥ श्रुत्वैतद्विवशः २

(१०७)

पार्थोभार्यायाः क्रोधविह्वलः ॥२६॥ प्राहानिपरूषंवाक्यंमेभ्वयदिंतिगर्वितः॥

अर्जुनउवाच॥ध्वजेएवनिबध्योयंवानरोनितरांमया॥२७॥किंदास्यत्ययमा

ख्याहिकपिवन्याश्रानोमृगः॥ तिर्यग्जन्मापरा।धीनोयोषितांबुद्धिरीदृशी

॥२८॥एतादृशोपिवैतस्मान्नवंचयितुमर्हसि॥इत्युक्ताद्यातिदुःखार्त्ताप्रा

हकुद्धंधनंजयः॥२९॥द्रौपद्युवाच ॥भोराजन्यकुमारेदेमारव्यातंममस्व

प्रियं॥जगन्नाथेनकृष्णेनप्रोक्तंतस्मान्मयाधृतं॥३०॥ अर्जुनउवाच॥

दुःशीलेछ्वसनातुभ्यंतेनहास्यिनचोदितं॥मत्तिबध्नस्यतस्यैवमदा।

(11)

धीनस्यदासवत्॥३१॥पूजानेनकथं मोक्ता दुष्ट चितेन विष्णुना॥पति
व्रतासिचेत्वंचपतिवाक्यपरायणा॥३२॥त्यजेत्तद्दोरकं शीघ्रंव्रता
गत्वेनयष्टतं॥इतीरितस्कसंभ्रमात्तापार्वातीपतिदेवता॥३३॥त्यक्तातुदो
रकंतस्यविन्यस्यायानमध्यतः॥ सककसंपतिर्यथावैवागतातु
था॥३४॥ भोक्तुसंतकुलंदुःखं ... ॥इयेतस्य ...
पदिवृतातद्धृतं॥३५॥ ... पापपतीनापुरतस्तदा॥ ... उवाच॥
अत्रैवमं ... पुरानेद्रइतिहासपुरातनं॥३७॥पुराहिराघवःसीतादृष्टकामः सल
क्ष्मणः॥ अरण्यमकं गिरोरम्येदृष्टं मं तं दद दर्शितं॥३८॥ हनमतार्थं तेनैव रामः

(११५)

सरस्यं चकार ह ॥ तदेवं हनुमान्दूराममन्वीक्ष्य वत्सलं ॥ ३९ ॥ हनुमानुवाच ॥
राम राम महाबाहो यद्युद्धे मम युद्धतः ॥ भक्तस्य तव मे राम का प्रीतिरव शेषितं ॥ ४० ॥ अहं पूर्वमिथ वंतानसैन्ये णहनु ताडितः ॥ तदा तदाभ्य हनूमान्चैव विस्मितो भिच भूतले ॥ ४१ ॥ तदा मामूर्छि [illegible] मेवापुरब्रवीत् ॥ यथा निपातितेनः
पुत्र इति क्रुद्धः स्थितो भवत् ॥ ४ [illegible] न्मादयो देवाः साक्षिभूता वदन्तु
हि मां ॥ आन[illegible] नेय स्थिरं च्छि वबुसेव [illegible] रा कपी ॥ ४३ ॥ अशेषाणि विशेषाणि
रामकार्याणि साधय ॥ हनुमद्वृतं मत यः कुपीन्मह तत्त्वद्धतं ॥ ४४ ॥ तस्य सर्वाणि कार्याणि सिध्यंतीवरं दहुः ॥ कुरुतं च महद्भिः असंमतं च मुनीश्वरः ॥ ४५ ॥
सोचते यदि तत्क्षिप्रे तत्कुरु पार्थ सिद्धिदं ॥ दृसङ्ग्यासं स्थितेतस्मिं स्तदासंश्रुत ये ह

॥४॥ वान्र॥४६॥ आकर्णगीतत्रैव यदुक्तं समेव तत्॥ इ रामः प्रसंन्नास्यः फलागगनभा[?]
ते॥४७॥ चिकीर्षया प्ररामस्य हनुमंतमथाब्रवीत्॥ श्रीराम उवाच॥ हनुमन्वद मे तथ्यं
कदा कर्तव्यता भवेत्॥४८॥ प्रतस्येति वचः श्रुत्वा प्रत्युवाच मरुत्सुतः॥ मार्गशीर्षे मके
पक्षे त्रयोदश्यां जयाभिधे॥४९॥ आ[illegible] [illegible]दिवे यत्नाकृतुं कुर्याद्व्रतमनुत्तमं॥ त्रयोदशा थे
थियुक्तं दोरकं कल्हारोस्थिते॥५०॥ हरिद्र[illegible] यत्रतां माषाद्य प्रपूजयेत्॥ पीतगंधपी
तपुष्पं पीतद्रव्यं विशेषतः॥५१॥ नमो भ[illegible] वायुनंदनायेति मंत्रतः॥ ओंकारेणैव प्रआ
चकुर्याद्द्वादशपर्वलैः॥५२॥ सोपचारं [illegible] प्रोरव्या द्व्यायनमुत्तमं॥ त्रयोदशा अप
पाश्च गोधूमान्वा प्रदापयेत्॥५३॥ सदक्षिणं सतांबूलं ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः॥ प्राग्वत्सरस्य
कार्यं जिज्ञासितव्यं येवनसंशयः॥५४॥ तावद्देवप्रिय कर्तव्यं वत्सरा स्वत्र यौदशः॥ उद्यापनं ततः
कुर्यान्मूर्ती कलशावत्सके॥५५॥ संपूर्णमिति चेत्सत्यमितिस्कंधे विरराम ह॥ रामो विस

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(12A)

हस्कग्रीवं सानुजस्तत्र कारक॥५६॥ कार्यसिद्धिरभूत्तस्य स्कग्रीवस्य विशेषतः॥
बिभिषणोपि रामोक्तं व्रतं कृत्वा यथौकसं॥५७॥ तदा प्रभृति भूलोके विश्रुतं हनुम
द्व्रतं॥ भवत्सहायो व्रतिन्नारामभक्तो गिरां कवं॥५८॥ तस्मात्त्वया विकर्तव्यं व्रतमे
तन्नृपोत्तम॥ मासानां मार्गशीर्षोक्त [illegible] स्वामिना तथा॥५९॥ तस्मात्समर्पितं हृल्ला
ल्लवराज्ये भाविष्यसि॥ इत्याकर्ण्य [illegible] स्य सर्वे पिमुदमाययुः॥६०॥ अथ सात्य
मभूत्तोगसत्रयेऽद्य कमागत॥ नीहारा [illegible] तः प्रान्तरुत्थाय प्रसन्नमनाः॥६१॥ व्यास
स्य पुरतश्चक्रे व्रतमतस्क मंगलं॥ उद्यापनं तु लसे यदो मंतुष्टतपायसैः॥६२॥ मूलमंत्रो
क्तसत्केन व्रतोगमकरोन्नृपः॥ अथ सर्वत्सरे तीते पांडवाराज्यमायपुः॥६३॥ तस्माद्य
वं कुहे विप्राव्रतानामुत्तमव्रतं॥ इदं कृत्वाभवं तो वै प्राप्ता भीष्टमनोरमाः॥६४॥ अ

(13)

विख्यातं च सर्वे पि सत्यमेतन्न संशयः ॥ अंते सर्वे पि पुरुषैर्मुक्तिः प्राप्यति दुर्लभं ॥ ६५ ॥
॥ ५ ॥ इदं श्रीहनुमत्कल्पं लिखितं यस्य वेश्मनि ॥ व्रते कृते तु यल्लब्धं तत्सर्वं फलमश्नुते ॥ ६६ ॥
वेदतुल्यो हनुमतः कल्पं यः श्रृणुयान्नरः ॥ वाचयेद्यः स्वसद्भक्त्या स संपूर्णमनोरथः ॥
वेदविद्ब्राह्मणः श्रीमान्क्षत्रियो मितविक्रमः ॥ वैश्यो मितधनाढ्यस्तु शूद्रः शुचिमहाध
नः ॥ ६८ ॥ रोगार्तो मुच्यते रोगात्पुत्रार्थी लभते सुतं ॥ विद्यार्थी लभते विद्यां धनार्थी ल
भते धनं ॥ ६९ ॥ किमत्र बहुनोक्तेन म... मोक्षमाप्नुयात् ॥ इदं व्रतं नरः कुर्यात्सांगो
पांगं हनुमतः ॥ ७० ॥ नमो भगवते वायुनंदनायेति मंत्रतः ॥ त्रिवारमभिसंमंत्र्य गंधं
हस्तेन लेपयेद्बुधः ॥ ७१ ॥ ललाटे धारयेद्यस्तु तस्य लोको वशी भवेत् ॥ स्त्रीललाटे तिल
कं यो राजगृहमन्वगात् ॥ ७२ ॥ नृपतिस्तस्य वशगः प्रसन्नो जायते ध्रुवं ॥ स्मरन्हनूमंतं
नाम प्रयाणे परिगच्छति ॥ ७३ ॥ सर्वत्र विजयी भूत्वा पुनरागच्छति ध्रुवं ॥ व्रतं हनुमतः
तोयस्तस्य भक्त्या कुर्यात्... करोति यः ॥ ७४ ॥ स देवैर्वादिमुख्यैश्च सभायां पूज्य

(13B)

तोयस्तक भक्तियुक्तः करोति यः ॥ ७४ ॥ सदैव यादि युध्येच सभाया व्यवहारिके ॥ द्यूते

व्यसने चैव व्याघ्रसिंहभयेषु च ॥ ७५ ॥ समस्तकार्ययोगेषु सर्वत्र विजयी भवेत् ॥

त्रयोदश ग्रंथियुक्तं व्रतदोरं हन्मतः ॥ ७६ ॥ धारयेद्यः कंठमूले दक्षिणे व्यथवा करे ॥

तस्य सर्वाभीष्टसिद्धिर्भवत्येव न संशयः ॥ ७७ ॥ ब्रह्मक्षत्रियविट्शूद्रवर्णानां कु

सुमेच नहि ॥ व्रतमेतत्क मंगलं ॥ स...मिदं पुण्यं सर्वपापप्रणाशनं ॥ ७८ ॥ सर्व

सस्यं पुः सर्वं व्रतमेतत्क मंगलं ॥ स...मिदं पुण्यं सर्वपापप्रणाशनं ॥ ७९ ॥ नमस

स्तो नमस्तो महावायुसूनोनमस्ते...तभ...चव्यद्भुधात ः ॥ नमस्ते नमस्ते प्रका

[illegible] भीष्टदाता नमस्ते नमस्ते...भक्तः ॥ ८० ॥ ये च भक्त्वं तिस ल तं ये पठं

ति च मानवाः ॥ ते सर्वे पापानि मुक्ता यास्यंति परमां गतिं ॥ ८१ ॥ इति श्रीभविष्यो

त्तरपुराणे सूतशौनकसंवादे हनुमद्व्रतकथासंपूर्णमस्तु ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥ ८८

(15)

५

छ ॥ श्री ॥ इति हनु[illegible]कथा संपूर्णं ॥ छ

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com